

Doelstelling:

Een duurzame en integrale ruimtelijke ontwikkeling van de regio op de beleidsterreinen wonen, werken, infrastructuur en groen, waarbij de randvoorwaarden vanuit landschap, natuur, water en cultuurhistorie (de groen-blauwe onderlaag) sturend zijn voor de infrastructuur, wonen en werken.

De in 2009 vastgestelde Regionale StructuurVisie 2020 Holland Rijnland (RSV) vormt voor de komende jaren het kader voor de ruimtelijke, economische en bereikbaarheidsontwikkelingen. De Regionale Structuurvisie borduurt voort op de veertien afspraken die de samenwerkende gemeenten in 2002 hebben vastgelegd. Het gaat om afspraken op het gebied van wonen (netto toevoeging van 33.000 woningen, vastgelegd in de Regionale Woonvisie Holland 2009-2019), economie (bedrijventerreinen, kantoren), bereikbaarheid (RijnlandRoute en RijnGouweLijn) en groen (actieplan groen) en herstructurering (Greenport). Daarnaast zijn in 2009 verschillende beleidsvisie en documenten vastgesteld zoals de Regionale Woonvisie Holland Rijnland 2009-2019, de OV-visie Holland Rijnland, Schakels in het Zuidvleugelnetwerk, de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport, de Bedrijventerreinenstrategie en het Regionaal Groenprogramma.

De met de RSV, Woonvisie, Bedrijventerreinenstrategie en OV-visie vastgestelde beleidslijnen zullen in 2010 een vertaling moeten krijgen in verschillende Uitvoeringsprogramma's, waarmee nadere afspraken worden gemaakt over de implementatie en uitvoering van maatregelen en projecten.

Op het gebied van woningbouw wordt 2010 een belangrijk jaar. Er zijn afspraken gemaakt met het Rijk over de realisatie van 14.620 woningen tot en met 2010. Begin 2010 moet duidelijk worden of de afspraken met VROM gehaald zijn. Zo niet, dan kan gekeken worden naar de mogelijkheden van uitstel tot 2011; dit zal moeten worden aangevraagd. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het woningbouwprogramma, Overigens zijn niet alleen de aantallen van belang maar ook de samenstelling van het woningaanbod en de verdeling van de sociale voorraad. Holland Rijnland toetst de voortgang aan de gemaakte afspraken en signaleert eventuele knelpunten en achterstanden. Omdat het van groot belang is, dat het afgesproken bouwvolume wordt gehaald adviseert de regio de gemeenten – gevraagd en ongevraagd - over de oplossing van de knelpunten. Hier ligt een directe koppeling met de uitvoeringstaak van de woonruimteverdeling: wanneer de productie stukt, valt er minder te verdelen. Dat betekent dat de druk op het woonruimteverdeelsysteem toeneemt en de uitvoering ervan lastiger wordt.

Op economisch terrein is de voortgang in de afspraken over realisatie van vierkante meters kantoren en hectares bedrijventerreinen van groot belang. Periodiek wordt getoetst of de afgesproken volumes worden gehaald. Belangrijke doelstelling is het realiseren van een duurzame economische ontwikkeling van en in de regio. De werkgelegenheidsontwikkeling moet passen bij de woningbouwopgave en de samenstelling van de beroepsbevolking van Holland Rijnland (zie Economische agenda Holland Rijnland). Als onderdeel hiervan dienen de afspraken die de gemeenten hebben gemaakt over nieuwe en te herstructureren bedrijventerreinen te worden nagekomen. Ditzelfde geldt voor de kantoorontwikkeling, zowel qua volume als wat betreft kwaliteit. De productieafspraken voor kantoorruimtes die in 2006 door het Algemeen Bestuur zijn vastgelegd, gelden hierbij als uitgangspunt. Deze afspraken betekenen een feitelijke productie van circa 60.000 m² bvo (bruto vloer oppervlakte) kantoren per jaar. Holland Rijnland toetst daarop en zal waar nodig het nakomen van de afspraken aanscherpen.

Voor de bereikbaarheid van de regio is de voortgang in de projecten RijnlandRoute en RijnGouwelijn van cruciaal belang. Ook in 2010 levert de regio waar mogelijk een bijdrage aan de voortgang, door mede de knelpunten te inventariseren en analyseren en voorstellen te ontwikkelen om deze op te lossen. Daarnaast moet geborgd worden, dat de visie op het openbaar vervoer zoals die in 2008/2009 is ontwikkeld wordt uitgewerkt in concrete projectvoorstellen voor hoogwaardig openbaar vervoer en het onderliggende busnet.

De verwachting is dan ook dat in 2010 mogelijk minder aan beleidsvorming wordt gedaan op het gebied van de ruimtelijke agenda maar dat belangrijke stappen genomen worden om de beleidslijnen te vertalen naar te realiseren afspraken en deze vast te leggen in verschillende uitvoeringsprogramma's. Holland Rijnland heeft daarbij een stimulerende en bindende rol. Door de voortgang van de verschillende programma's te monitoren, toetst de regio of er aan de afspraken voldaan wordt en kunnen mogelijke knelpunten gesignaleerd worden. In samenspraak met de gemeenten kunnen dan oplossingen hiervoor worden uitgedacht.

In de volgende deelprogramma's wordt de voorgenomen aanpak nader uitgewerkt:

- 1) Ruimtelijke Agenda algemeen
- 2) Ruimte en wonen
- 3) Economische Zaken en Toerisme
- 4) Natuur en Landschap
- 5) Verkeer en Vervoer

Binnen de deelprogramma's wordt ingegaan op de vragen:

- Wat willen we bereiken
- Hoe gaan we dit meten
- Wat zijn de relevante documenten
- Wie zijn de deelnemers
- Wat gaan we er voor doen
- Wat gaat het kosten

Kosten programma Ruimtelijke Agenda

	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Regionale taak						
Indirecte kosten	1.192.943	1.466.460	1.468.970	1.515.020	1.537.100	1.559.550
Projectkosten	1.759.320	1.007.330	1.199.350	1.216.840	1.234.650	1.252.660
Totaal lasten	2.952.263	2.473.790	2.668.320	2.731.860	2.771.750	2.812.210
Directe baten	826.949	129.790	327.490	332.310	337.170	342.100
Bijdrage gemeenten	2.125.314	2.344.000	2.340.830	2.399.550	2.434.580	2.470.110
Plustaak						
Indirecte kosten	167.278	88.260	62.600	64.520	65.460	66.420
Projectkosten	1.568.789	1.571.550	1.241.710	1.259.840	1.278.230	1.296.890
Totaal lasten	1.736.067	1.659.810	1.304.310	1.324.360	1.343.690	1.363.310
Directe baten	1.243.777	743.300	452.000	452.000	452.000	452.000
Bijdrage gemeenten	492.290	916.510	852.310	872.360	891.690	911.310

Besteding aantal uren
Holland Rijnland
Deelnemende gemeenten

Begroting 2009	Begroting 2010
15.743	14.306

Deelprogramma Ruimtelijke Agenda algemeen

Wat willen we bereiken?

Doelstelling: Met de Regionale Structuurvisie is een integrale ruimtelijke visie voor de gehele regio vastgesteld, waarin keuzes zijn gemaakt in de afstemming van de verschillende ruimteclaims. Die claims zijn er onder meer voor woningbouw, infrastructuur, bedrijvigheid, kantoorontwikkeling en natuurlijk groen. Enerzijds staat de regio voor het bereiken van evenwicht tussen behoud en versterking van het woon- en leefmilieu en de landschappelijke kwaliteit. Anderzijds is het bieden van ruimte aan welvaart en economische groei een grote opgave, zeker met de daarbij behorende infrastructuur.

Het doel van het deelprogramma Ruimtelijke Agenda is om een goed evenwicht vinden tussen al de belangen en de verschillende ruimteclaims, binnen de gestelde kaders van de Regionale Structuurvisie.

Hoe gaan we dit meten? (maatschappelijk effect)

- a. Vaststellen UitvoeringsProgramma Regionale Structuurvisie
- b. Vaststelling Uitvoeringsprogramma Regionale Woonvisie
- c. Monitoring van de deelprogramma's
- d. Toetsen Bouwscenario 2005-2009 aan de hand van CBS cijfers
- e. Toetsen bouwscenario 2010-2020
- f. Resultaten Zuidvleugelsamenwerking.

Maatschappelijke ontwikkelingen

In 2002 is een set van richtinggevend afspraken gemaakt over de ruimtelijke ontwikkeling van Holland Rijnland. In de Regionale Structuurvisie zijn de verschillende ruimteclaims die hieruit voortkwamen, op elkaar afgestemd. Het komt er de komende jaren op aan om de gemaakte afspraken ook daadwerkelijk te realiseren en de bijbehorende uitvoeringsactiviteiten te initiëren. Dat is dringend nodig om tegemoet te komen aan de talloze wensen van inwoners en bedrijvigheid om woon- en bedrijfsruimte te creëren. Daarnaast is het van belang om de positie van Holland Rijnland in de Randstad te verstevigen. Voor een aantal afspraken, bijvoorbeeld realisatie Greenport, woningbouw Valkenburg en realisatie RijnlandRoute, RijnGouwelijn en realisatie actieprogramma openbaar vervoer, hebben we de medewerking van Rijk, provincie en omliggende regio's heel hard nodig. Holland Rijnland wil zich richting rijk en provincie ontwikkelen tot een bestuurlijke factor van betekenis. Er wordt gericht geïnvesteerd in de samenwerking binnen de Zuidvleugel, het gebied dat met 3,5 miljoen inwoners één van de dichtst bevolkte regio's van Europa is. Deelname aan de Zuidvleugelsamenwerking geeft Holland Rijnland een strategisch en interregionaal platform.

Om ook daadwerkelijk bestuurlijk gewicht in de schaal te kunnen leggen is het van groot belang dat de deelnemende gemeenten laten zien dat ze kunnen doorpakken en keuzes maken over lastige bestuurlijke dilemma's, zoals tracékeuzes, prioriteren van maatregelen en investeringen, woningbouwprogrammering met vereveningsafspraken en de termijnagenda voor de herstructurering van bedrijventerreinen.

Relevante documenten

- Regionale structuurvisie
- Woonvisie
- Bouwscenario 2005-2010
- Bouwscenario 2010-2030
- Kantorenstrategie
- Bedrijventerreinenstrategie
- Regionale Investeringsstrategie
- Intergemeentelijke structuurvisie Greenport

Wat gaan we ervoor doen?

Resultaten en activiteiten in 2010

1. Na vaststelling van de Regionale Structuurvisie wordt samen met de gemeenten gewerkt aan het Uitvoeringsprogramma van de RSV. Afhankelijk van de te kiezen procedures (al dan niet vooraf vaststelling door de afzonderlijke gemeenteraden) zal dit programma in 2010 aan het Algemeen Bestuur voor besluitvorming worden voorgelegd.
2. Na vaststelling van de Woonvisie (eind 2009) wordt vanaf begin 2010 samen met de gemeenten gewerkt aan het Uitvoeringsprogramma van de Woonvisie. In 2010 wordt dit programma aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd.
3. Cijfers worden verzameld (o.a. CBS/CPB) om de voortgang van de programma's te monitoren en mogelijke knelpunten in de voortgang inzichtelijk te maken.
4. De voortgang van de Greenport OntwikkelingsMaatschappij wordt inzichtelijk gemaakt, vooral gericht op de voorgenomen regionale investering van 10 miljoen.
5. Deelname aan het platform Zuidvleugel en tal van andere structurele en ad hoc overlegsituaties met andere regio's, provincie(s) en rijk.
6. Er wordt geparticipeerd in gebiedsprogramma's; de doorontwikkeling van de Integrale Benadering Holland Rijnland is een belangrijk onderdeel hiervan. Verder wordt deelgenomen aan grote projecten als de RijnlandRoute, de RijnGouwewij, Valkenburg, Bio-Science park en diverse infrastructurele ontwikkelingen, als dan niet verbonden met de Greenport.

Hoe gaan we dit meten? (meetbare resultaten)

1. AB-besluit vaststelling UitvoeringsProgramma RSV
2. AB-besluit vaststelling Uitvoeringsprogramma Woonvisie
3. Overzicht productiecijfers woningbouw, kantoren en bedrijven
4. Overzicht basisgegevens Holland Rijnland
5. zichtbare inbreng in gebiedsprogramma's en grote projecten.
6. Aanwezigheid en inbreng bij overleggen Zuidvleugel (bestuurlijk en ambtelijk); 100% naamsbekendheid bij bestuurlijke partners

Activiteiten in 2011 en verder

- o Coördineren van het Uitvoeringsprogramma van de RSV
- o Bijhouden van de jaarlijkse woningbouwproductie en productie kantoren/bedrijven

Wie zijn de deelnemers en wie gaat wat doen?

- Holland Rijnland	activiteiten 1 t/ m 6
- De twaalf deelnemende gemeenten	activiteiten 1 t/m 3, 5 en 6
- Zuidvleugel	activiteit 5 en 6
- Rijk	activiteit 5 en 6
- Provincie Zuid-Holland	activiteiten 5 en 6

Wat gaat het kosten?

De volgende projecten vallen onder dit deelprogramma:

- monitoring: basisgegevens en voortgang programma's
- Regionale Structuurvisie
- Vervolg Integrale Benadering
- Inbreng Zuidvleugel

Financiën

	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Regionale taak						
Indirecte kosten	376.944	373.090	491.400	506.850	514.250	521.760
Projectkosten	770.044	269.010	221.140	224.370	227.650	230.970
Totaal lasten	1.146.988	642.100	712.540	731.220	741.900	752.730
Directe baten	472.287					
Bijdrage gemeenten	674.701	642.100	712.540	731.220	741.900	752.730
Plustaak						
Indirecte kosten						
Projectkosten						
Totaal lasten						
Directe baten						
Bijdrage gemeenten						

Besteding aantal uren
Holland Rijnland
Deelnemende gemeenten

Begroting 2009	Begroting 2010
3.506	4.064

Deelprogramma Ruimte en Wonen

Wat willen we bereiken?

Doelstelling:

Het doel van het deelprogramma Wonen is het komen tot één open, goed functionerende, regionale woningmarkt die aansluit bij de vraag van regionale woningzoekenden. Om deze woningmarkt te realiseren worden kaders gesteld, die enerzijds richting geven aan het bouwprogramma, anderzijds aan de woningtoewijzing. Het eerste gebeurt door het opstellen van een regionale Woonvisie 2009-2019. Het daarmee samenhangende Bouwprogramma voorziet in de netto toevoeging van 33.000 woningen tussen 2000 en 2020, waarvan per gemeente 30% sociaal, met uitzondering van Leiden en Katwijk. De spelregels voor de woningtoewijzing liggen vast in een regionale huisvestingsverordening. Afspraken en beleidsdoelstellingen binnen dit deelprogramma worden gemonitord.

Voor wat betreft de soort woningen is in ieder geval van belang de realisatie van een voldoende aanbod van geschikte woningen en woonvormen voor ouderen, zorgbehoevenden en mensen met een functiebeperking. Dit in combinatie met daarop afgestemde voorzieningen in en om de woning alsmede dienstverlening van zorg en welzijn.

Voor wat betreft de regionale woningmarkt moet het toewijzingsbeleid bijdragen aan:

- één open regionale woningmarkt;
- meer dynamiek door het stelsel van woningtoewijzing;
- een zo groot mogelijke keuzevrijheid voor woonconsumenten;
- het op lokaal niveau zoveel mogelijk waarborgen van de sociale cohesie;
- borging van de kansen voor starters, senioren en bijzondere doelgroepen.

Hoe gaan we dit meten? (maatschappelijk effect)

- a. Prestatie. Nieuwbouw en toevoeging anderszins van 14.620 woningen van 2005 tot en met 2009 waarvan tenminste 30% in de sociale huur- of koopsector (4.380 woningen periode 2005-2009, met uitloop naar 2010). Afronding prestatie afspraken met het ministerie van VROM, BLS;
- b. Prestatie. Tussen 2008 en 2020 een netto toevoeging van 24.240 woningen;
- c. Prestatie. Tussen 2000 en 2020 minimaal 30% per gemeente in de sociale huur- of koopsector. Met uitzondering van Leiden (20%) en 20-30% binnen de oorspronkelijke gemeentegrenzen van Katwijk;
- d. Prestatie. Toevoeging van circa 13.325 woningen voor verzorgd/beschut wonen tussen 2006 en 2019;
- e. Prestatie. Daling van het aandeel gelabelde sociale sectorwoningen van 35% in 2007 naar ten hoogste 15% in 2010;
- f. Effect. De slaagkans van jonge starters (tot en met 25 jaar) is aanmerkelijk verbeterd ten opzichte van 2007 (slaa kans 0,5%) doordat 10% van het aanbod wordt toegewezen aan deze starters; Hoe groot wordt de slaagkans?
- g. Effect. De gemiddelde regionale slaagkans blijft tenminste 16%;
- h. Prestatie. Maximaal 5% van de vrijkomende voorraad wordt gereserveerd voor bijzondere doelgroepen.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Het kwantitatieve en kwalitatieve woningtekort in Holland Rijnland blijkt, mede vanwege de gecompliceerde locaties en uiteenlopende ruimteclaims, uitermate moeilijk terug te dringen.

De druk op de woningmarkt is blijvend hoog.

De regiogemeenten hebben zich tot doel gesteld om de woningvoorraad tussen 2000 en 2020 met 33.000 woningen te laten toenemen. Het Bouwscenario is bedoeld om planmatig de bouw in de deelnemende gemeenten te sturen en in beeld te brengen en de ontwikkelingen gefaseerd te kunnen volgen.

Het aantal van 33.000 zou voldoende moeten zijn voor de opvang van de groei van de eigen bevolking en van een deel van de overloop uit de Haarlemmermeer (opgave Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek). Het ministerie van VROM heeft daartoe op grond van het Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) in verschillende tranches subsidies beschikbaar gesteld (tot 2010, met uitloop naar 2011).

Met de voorgenomen woningbouwafspraken voor de komende periode (2010-2020) wil het Rijk nadrukkelijk een relatie gelegd zien met het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte, Transport (MIRT).

Sinds 1 januari 2006 is er sprake van één regionale woningmarkt waarbinnen bewoners zich kunnen inschrijven voor een woning elders binnen de regio. Dit is van belang omdat 75% van de verhuizingen binnen de regio plaatsvindt. Overigens kunnen ook mensen van buiten de regio zich inschrijven voor een woning binnen Holland Rijnland.

De werking van het regionale Woonruimteverdeelsysteem is in 2007 uitgebreid geëvalueerd. De resultaten daarvan zijn meegenomen in de verbetervoorstellen die in 2008 zijn uitgewerkt. Per 1 januari 2009 functioneert Woonzicht.nl onder de nieuwe regionale Huisvestingsverordening.

Relevante documenten

- Bouwscenario 2010-2020
- Huisvestingsverordening Holland Rijnland en convenant woonruimteverdeling
- Convenant woningbouwafspraken 2005-2009
- Evaluatie Regionale Woonruimteverdeling Holland Rijnland november 2007
- Verdeelbesluit/subsidiegrondslag Besluit locatiegebonden subsidies (BLS), oktober 2007
- BLS-beheersprotocol, oktober 2007
- Rijnstreek/Rijnland akkoord: prestatieafspraken wonen, zorg en welzijn 2007-2020
- Regionale verordening woninggebonden subsidies (BWS) 1995
- Ruimte en lijn, Ruimtelijke verkenning Stedenbaan Zuidvleugel
- Regionale Woonvisie.

Wat gaan we ervoor doen?

Resultaat/Activiteiten in 2010

1. Analyse van demografische ontwikkelingen en bouw mogelijkheden van de gemeenten en corporaties (en daarmee de regio) om zowel het aanbod als de huidige en toekomstige vraag zo goed mogelijk inzichtelijk te maken;
2. Monitoren van het Bouwscenario op basis van projecten waardoor gemeenten inzicht krijgen in de voortgang;
3. Monitoren van prestatieafspraken Wonen, zorg en welzijn;
4. Opstellen Uitvoeringsprogramma Woonvisie.

Hoe gaan we dit meten? (meetbare resultaten)

De gemeenten dragen zorg voor de bouwproductie. De regio monitort dit, op basis van de opgaven van de gemeenten. De gemeenten spreken elkaar aan op de realisatie van de bouwafspraken.

Bouwscenario 2000-2020: netto 33.000 woningen

Bouwscenario 2005-2009: bruto 14.620 woningen

De tabel hieronder omvat per gemeente de aantallen uit het concept RSV en het concept Woonvisie (maart 2009).

	gerealiseerd		Plancapaciteit 2008-2020	Taakstelling 2008-2020	Totaal 2000-2019
	2000-2004	2005-2007			
Alkemade	141	87	2.532	2.377	2.605
Hillegom	99	143	1.622	1.255	1.497
Katwijk	1.429	657	6.625	6.219	8.305
Leiden	913	347	4.812	4.517	5.777
Leiderdorp	436	204	998	937	1.577
Lisse	344	195	951	736	1.275
Noordwijk	422	381	2.744	2.123	2.926

Noordwijkerhout	112	251	1.293	1.000	1.363
Oegstgeest	300	406	1.813	1.702	2.408
Teylingen	824	472	1.994	1.543	2.839
Voorschoten	322	229	1.502	1.410	1.961
Zoeterwoude	31	15	448	421	467
Holland Rijnland	5.373	3.387	27.334	24.240	33.000

P.m. in 2010 mogelijk extra uitkering van BLS-subsidie in het kader van het convenant Woningbouwafspraken

Wie zijn de deelnemers en wie gaat wat doen?

- De 12 deelnemende gemeenten en de regio -> activiteiten 1 tot en met 5
- Vereniging van Woningcorporaties Holland Rijnland -> activiteiten 1 en 4
- Provincie Zuid Holland -> activiteiten 2 en 3
- Ministerie van VROM -> activiteit 2 .

Wat gaat het kosten?

De volgende projecten vallen onder dit deelprogramma:

- Regionale Woonvisie en Uitvoeringsprogramma
- Verstedelijkingsafspraken
- Bouwregie
- Beleidscommissie Woonruimteverdeling
- Urgentiecommissie Woonruimteverdeling
- Uitvoering Besluit Woninggebonden Subsidies
- Uitvoering Besluit Locatiegebonden Subsidies

Financiën

	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Regionale taak						
Indirecte kosten	391.441	535.000	518.260	534.370	542.170	550.090
Projectkosten	399.979	257.570	274.610	278.620	282.690	286.810
Totaal lasten	791.420	792.570	792.870	812.990	824.860	836.900
Directe baten	106.662	37.000	39.550	40.170	40.760	41.360
Bijdrage gemeenten	684.758	755.570	753.320	772.820	784.100	795.540

Besteding aantal uren
Holland Rijnland
Deelnemende gemeenten

Begroting 2009	Begroting 2010
6.276	5.640

Deelprogramma Economische zaken en Toerisme

Wat willen we bereiken?

Doelstelling:

Bevorderen van een duurzame economische ontwikkeling van de regio door zowel het stabiliseren van het aandeel van Holland Rijnland in het bruto binnenland product als het realiseren van een werkgelegenheidsontwikkeling, die past bij de woningbouwopgave en de samenstelling van de beroepsbevolking van Holland Rijnland (zie Economische agenda Holland Rijnland).

Nadruk komt hierbij te liggen op het ontwikkelen en faciliteren van werkgelegenheid in met name de kennisclusters Bio Sciences en Space Science en de Greenport Duin- en Bollenstreek. Dit alles in combinatie met een duurzame ruimtelijke ontwikkeling (duurzaam en intensief ruimtegebruik). Specifiek voor toerisme gaat het om het bevorderen van de toeristisch-recreatieve bestedingen en recreatiemogelijkheden in Holland Rijnland. Accent ligt hierbij op routestructuren voor wandelen en fietsen, waterrecreatie en marketing en arrangementontwikkeling bij verblijfs- en congresterisme.

Hoe gaan we dit meten? (maatschappelijk effect)

Monitoring van de ontwikkelingen van

- a. het bruto binnenlands product en de werkgelegenheidsontwikkelingen
- b. de uitgifte, ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerreinen en het kantorenvolume
- c. routestructuren en recreatiemogelijkheden.

Maatschappelijke ontwikkelingen

De regio Holland Rijnland kent een welvarende, jonge en hoog opgeleide bevolking, met een hoge arbeidsparticipatie. Er is geen sprake van bedreigde, oude industrie of hoge (jeugd)werkloosheid. En met de Greenport Bollenstreek, het Space Sciences cluster rond Esa/Estec en het Bio Science Park heeft Holland Rijnland drie opvallende en sterke economische clusters in huis.

Maar de structurele ontwikkeling van de economie past niet in alle opzichten bij het beeld dat de welvarende bevolking van nu oproept. Holland Rijnland kent ruimtelijke problemen en een negatief migratiesaldo, zowel van inwoners als van bedrijven. Dat kan op termijn de verdien- en innovatiecapaciteit van de regio ondergraven; de neerwaartse trend van het 'marktaandeel' van de economie van Holland Rijnland is duidelijk waarneembaar.

Holland Rijnland maakt deel uit van de Randstad en daarbinnen van de Zuidvleugel. Deze Zuidvleugel ontwikkelt zich tot een netwerk van steden en dorpen, waarbij het oude onderscheid tussen 'stad' en 'land' steeds meer vervaagt. Op sociaal-economisch gebied vertaalt de netwerkvorming zich in omvangrijke in- en uitgaande pendelstromen.

De Randstad als geheel behoort tot de grootste economische regio's van Europa. In het kader van het Urgentieprogramma Randstad wordt gewerkt aan een lange termijnvisie op de gewenste (ruimtelijke) ontwikkeling (Randstadvisie 2040). De provincie Zuid-Holland werkt aan het opstellen van een provinciale structuurvisie.

Voor wat betreft toerisme zijn een aantal specifieke ontwikkelingen van belang, te weten de toename in vrije tijd van (koopkrachtige) senioren, de wensen tot "belevenservaren" in vrije tijd en het concept van "Bewuster leven" => meer aandacht voor natuur & milieu en gezondheid.

Relevante documenten

- Regionale structuurvisie Holland Rijnland
- Economische Agenda Holland Rijnland
- Bedrijventerreinenstrategie 2009
- Kantorenstrategie (AB-besluit d.d. 15 februari 2006) en kantorenbrief van het Regionaal Economisch Overleg (maart 2008)
- Rapport "De arbeidsmarkt van Holland Rijnland"
- Urgentieprogramma Randstad en Randstadvisie 2040
- Provinciale structuurvisie
- Economische Visie Provincie Zuid-Holland
- Actie- en uitvoeringsprogramma Ruime voor Economie 2007-2011 Provincie Zuid-Holland
- Actieprogramma Economische Clusters Provincie Zuid-Holland
- Uitvoeringsprogramma Hollandse Plassen

Wat gaan we ervoor doen?

Resultaat/activiteiten in 2010:

1. Uitvoeren diverse acties uit de in 2009 vastgestelde regionale bedrijventerreinenstrategie;
2. Actualiseren van de monitor bedrijventerreinen;
3. Actualiseren van de regionale kantorenstrategie en monitor;
4. Uitvoeren gezamenlijke projecten Recreatie & Toerisme met routestructuren voor wandelen en fietsen en op het water en het stimuleren van verblijfsarrangementen voor congresterisme.
 - a. P.m routestructuren in het buitengebied inclusief stad-landverbindingen, transferia en knoop- of wisselpunten (wandelen, fietsen, varen en eventueel paardensport en skeeleren) worden opgenomen in het Regionaal Groenprogramma.

Hoe gaan we dit meten? (meetbare resultaten)

- Gerealiseerde activiteiten met name de voortgang in het programma herstructurering bedrijventerreinen;
- Versterken van de economische speerpunten door afspraken over promotie en het ondersteunen van gezamenlijke activiteiten.

Wie zijn de deelnemers en wie gaat wat doen?

- De twaalf Holland Rijnland-gemeenten:
leveren een inhoudelijke bijdrage aan de kantorenstrategie, zorgen voor de uitvoering van hun aandeel en taken in het Uitvoeringsprogramma bedrijventerreinenstrategie en de kantorenstrategie, leveren een bijdrage aan een aantal regionale toeristische projecten en leveren input aan voor de verschillende monitors en Infodesk (de provinciale database voor werklocaties)
- Omliggende regio's (Haaglanden, Rijnstreekberaad en Haarlemmermeer/Schiphol): klankbordfunctie en afstemming met de eigen achterban
- Provincie Zuid-Holland: kaders stellen, subsidie verstrekken en "in de lucht houden" van Infodesk
- Kamer van Koophandel: klankbordfunctie en afstemming met de eigen achterban
- Opvolger VVV Holland Rijnland en lokale marketingorganisaties: activiteiten uitvoeren.

Wat gaat het kosten?

De volgende projecten vallen onder dit deelprogramma:

- uitvoeringsprogramma bedrijventerreinenstrategie;
- actualiseren kantorenstrategie inclusief monitor;
- regionaal Economisch overleg;
- initiëren en stimuleren van regionaal toeristisch-recreatieve projecten en activiteiten; voor wat betreft routestructuren en kleinschalige recreatie wordt ook verwezen naar het groenprogramma;
- instandhouding ANWB-borden.

Op basis van de in 2009 vastgestelde bedrijventerreinenstrategie kan het actualiseren van de Monitor bedrijventerrein in eigen beheer geschieden. Voor het Uitvoeringsprogramma bedrijventerreinenstrategie is naar verwachting externe inzet noodzakelijk. Met het actualiseren van de kantorenmonitor en -strategie is gestart in 2009 – dit zal in 2010 worden afgerond.

Voor het gericht initiëren en stimuleren van activiteiten is een (regionaal) budget Toerisme & Recreatie gewenst (circa €0,50 per inwoner).

Voor de uitwerking en begeleiding van de projecten zullen de gemeenten in Holland Rijnland ambtelijk capaciteit ter beschikking moeten stellen, o.a. om deel te nemen aan werkgroepen.

Financiën

	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Regionale taak						
Indirecte kosten	156.323	152.080	104.720	108.020	109.600	111.200
Projectkosten	37.392	89.910	23.600	23.950	24.300	24.650
Totaal lasten	193.715	241.990	128.320	131.970	133.900	135.850
Directe baten	10.000					
Bijdrage gemeenten	183.715	241.990	128.320	131.970	133.900	135.850
Plustaak						
Indirecte kosten						
Projectkosten	6.168	6.580	6.610	6.710	6.800	6.900
Totaal lasten	6.168	6.580	6.610	6.710	6.800	6.900
Directe baten						
Bijdrage gemeenten	6.168	6.580	6.610	6.710	6.800	6.900

Besteding aantal uren
Holland Rijnland
Deelnemende gemeenten

Begroting 2009	Begroting 2010
1.412	859

Deelprogramma Natuur en Landschap

Wat willen we bereiken?

Doelstelling: verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving.

Binnen dit deelprogramma gaat het om het creëren van een blijvend prettige leefomgeving door groen, water en milieu richtinggevend te maken in ruimtelijke plannen. Het is van groot belang om de groene gebieden in de regio te behouden en te versterken, met speciale aandacht voor de onderlinge verbindingen. De groen-blauwe structuren dienen als tegenwicht voor de grootschalige stedelijke ontwikkelingsopgave waarvoor Holland Rijnland zich de komende jaren gesteld ziet. Tot slot gaat het om het voorkomen en beheersen van milieuproblemen en het proactief zoeken naar oplossingen voor milieuvraagstukken.

Hoe gaan we dit meten? (maatschappelijk effect)

- Prestatie: Vaststellen Regionaal Groenprogramma door het Algemeen Bestuur

Actuele maatschappelijke ontwikkelingen

Een goed ontwikkelde groen-blauwe structuur is belangrijk voor een duurzaam prettig woon- en werkklimaat. Dit vraagt extra aandacht in de vorm van plannen en projecten tot behoud en ontwikkeling van groenblauwe gebieden en tot het realiseren van nieuwe groenblauwe verbindingen. Immers het landschap in Holland Rijnland maakt een essentieel onderdeel uit van deze regio: het groene tegenwicht van het rode verstedelijkte gebied.

Relevante documenten

- Regionale structuurvisie
- Regionale Investeringsstrategie
- Landschapsbeleidsplan Duin- en Bollenstreek
- Landschapsbeleidsplan Leidse Regio
- Quickscan groenblauwe realiseringstrategie As Leiden Katwijk
- Overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener

Wat gaan we ervoor doen?

Resultaat/Activiteiten in 2010

1. nadere uitwerking van de plannen betreffende de daadwerkelijke invulling en realisering van projecten binnen Zuidvleugel Zichtbaar Groener (ZZG). In 2006 en 2007 zijn financiële afspraken gemaakt met provincie en rijk over de dekking van die projecten. In 2008 is een aanvang gemaakt met de uitvoering van de projecten, waarbij Holland Rijnland een stimulerende en een volgende (monitoren) rol zal vervullen. In 2009 en 2010 wordt dit voortgezet, vooralsnog in ieder geval tot 2013, wanneer de huidige ILG-periode eindigt;
2. Opstellen Regionaal Groenprogramma;
3. Start uitvoering Regionaal Groenprogramma.

Hoe gaan we dit meten? (meetbare resultaten)

- Monitoring aantal gerealiseerde projecten binnen Zuidvleugel Zichtbaar Groener.
- Monitoring van de in het Regionaal Groenprogramma benoemde meetbare resultaten, zoals ha groen, km natuurvriendelijke oevers en aantal nieuwe of opgeknapte landschappelijke elementen.

Activiteiten in 2010 en 2011

Uitvoeringsactiviteiten Regionaal Groenprogramma.

Wie zijn de deelnemers en wie gaat wat doen?

- De twaalf Holland Rijnland-gemeenten.
leveren een inhoudelijke bijdrage aan het Regionaal Groenprogramma en zijn verantwoordelijke voor de uitvoering.

- Het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland
- Trekker opstellen Regionaal Groenprogramma
- Stadsgewest Haaglanden
- bestuurlijke en inhoudelijke afstemming en samenwerking voor het gebied Duin, Horst en Weide.
- Rijk: kaderstellend en medefinancierder in verband met rijksbufferzone Den Haag – Leiden – Zoetermeer
- Zuidvleugel
- Provincie Zuid-Holland: kaderstellend en medefinancierder
- Maatschappelijke organisaties: o.a. gebiedscommissie Wijk en Wouden, Pact van Duivenvoorde, natuur- en landschapsverenigingen

Wat gaat het kosten?

De volgende projecten vallen onder dit deelprogramma:

- Zuidvleugel zichtbaar groener
- Regionaal Groenprogramma
- Landschapssubsidies Duin- en Bollenstreek

Financiën

	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Regionale taak						
Indirecte kosten	79.597	130.840	165.990	171.190	173.690	176.230
Projectkosten		69.070	69.350	70.370	71.400	72.440
Totaal lasten	79.597	199.910	235.340	241.560	245.090	248.670
Directe baten						
Bijdrage gemeenten	79.597	199.910	235.340	241.560	245.090	248.670
Plustaak						
Indirecte kosten	29.205	23.460				
Projectkosten	389.652	372.600				
Totaal lasten	418.857	396.600				
Directe baten	167.873	131.300				
Bijdrage gemeenten	250.984	264.760				

Besteding aantal uren
Holland Rijnland
Deelnemende gemeenten

Begroting 2009	Begroting 2010
1.326	1.390

Deelprogramma Verkeer en Vervoer

Doelstelling:

Meer veiligheid in het verkeer en een verbeterde bereikbaarheid over de weg, op de fiets en per openbaar vervoer.

De bereikbaarheid van de regio is niet goed. Er lopen goede, internationale verbindingen in noord-zuid richting door de regio (A4, A44, spoor) maar door het ontbreken van adequate oost- west verbindingen, zowel voor de weg als het openbaar vervoer, is de regio daar slecht op aangesloten. Mede vanwege de ruimtelijke en economische ambities van Holland Rijnland (Bioscience, Greenport en realisatie woningbouwprogramma waaronder ontwikkeling Valkenburg) is het van belang om de aansluiting op het nationale hoofdwegenet en spoornet te verbeteren. Daarom is het van belang infrastructuurprojecten te realiseren zoals de RijnlandRoute, de Noordelijke Ontsluiting van de Greenport en hoogwaardige openbaar vervoerverbindingen (waaronder de RijnGouwelijn, Meerlijn en de doortrekking van de Zuidtangent in de bollenstreek). Holland Rijnland bewaakt de voortgang van deze projecten, jaagt deze aan en neemt hierin ook eventueel zelf een rol. De eenheid in de regio is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

De regio is een topwoonregio. Dat betekent dat de aanleg van infrastructuur aan strenge eisen moet voldoen als het gaat om inpassing en beperken van hinder. Ook in 2010 bewaakt de regio het waarborgen van de leefbaarheids- en verkeersveiligheidsaspecten bij nieuwe projecten.

Hoe gaan we dit meten? (maatschappelijke effect)

- Vermindering aantal verkeersslachtoffers (basisjaar = 1998)
- Vermindering filedruk onderliggende wegennet
- Vergroten reizigersaandeel openbaar vervoer

Maatschappelijke ontwikkelingen

De druk op het wegennet en in het openbaar vervoer blijft toenemen. De structuren van het wegennet (met name oost-west) en het openbaar vervoer in de regio bieden onvoldoende capaciteit om het gebruik te faciliteren. De bereikbaarheid van de regio voor de huidige bewoners, bezoekers en bedrijven wordt als slecht ervaren. Tegelijkertijd heeft de regio een aantal ruimtelijke en economische ambities, onder andere om bij te dragen aan de versterking van de internationale concurrentiepositie van de Randstad. Deze ambities, zoals de Greenport, de ontwikkeling van Bio Science, de realisatie van kantoren en bedrijven en de netto toevoeging van 24.240 woningen (2008-2020), zorgen voor meer mobiliteit. De regio ziet zich dus gesteld voor de vraag hoe hiermee om te gaan. Het antwoord is dat de infrastructuur verbeterd moet worden voor alle modaliteiten (auto, openbaar vervoer en fiets). Daarbij moeten negatieve effecten (zoals verkeersonveiligheid, geluidsoverlast en milieubelasting) van bestaande en nieuwe infrastructuur zoveel mogelijk voorkomen worden.

De middelen voor infrastructuur en goede inpassing daarvan zijn schaars en moeten voor een groot deel betrokken worden bij rijk en provincie. Daarin concurreert de regio met regio's in de Zuidvleugel, de Zuidvleugel op haar beurt concurreert weer met andere landsdelen in Nederland. Een eis die steeds vaker wordt gesteld om aan middelen te komen, is dat er een integrale en afgestemde visie moet zijn op de ontwikkelingen in de regio. Daarom is de regio sinds 2008 bezig met de Integrale Benadering Holland Rijnland. Naar verwachting worden op basis hiervan eind 2009 afspraken gemaakt tussen de betrokken partijen over een bijdrage aan grote infrastructuurprojecten in de regio. In 2010 zullen deze afspraken definitief vastgelegd moeten worden in bestuursovereenkomsten of contracten. Tot die projecten behoren in ieder geval de RijnlandRoute en de RijnGouwelijn. Voor de Noordelijke Ontsluiting Greenport en een aantal HOV-verbindingen moeten nadere afspraken gemaakt worden over planning, geld en verantwoordelijkheden. Daarnaast zullen wat kleinere projecten om de doorstroming op de weg en in het openbaar vervoer te verbeteren ('quick wins' zoals Dynamisch Verkeersmanagement Maatregelen) in 2010 uitgevoerd moeten worden als onderdeel van een langer lopend programma.

Relevante regionale documenten

- Uitvoeringsprogramma Regionaal Verkeer Vervoer Plan
- Regionale Investeringsstrategie
- Meerjarenplan Verkeersveiligheid 2008-2010

Wat gaan we ervoor doen?

Resultaat/Activiteiten in 2009

- a. bestuursovereenkomsten met rijk en provincie over realisatie van en bijdragen aan RijnlandRoute en RijnGouwelijn-west;
- b. nadere (proces)afspraken met rijk en provincie over realisatie van Noordelijke Ontsluiting Greenport en HOV-verbindingen;
- c. bewerkstelligen en bewaken regionale eenheid bij tracékeuzes infrastructuur;
- d. monitoring uitvoeringsprogramma Regionaal Verkeer Vervoer Plan;
- e. eerste stappen richting uitvoering van de uitbreiding Collectief Vraagafhankelijk Vervoer naar hele regio (o.a. bestek);
- f. bijhouden verkeersveiligheidsatlas en analyseren van de ontwikkelingen op het gebied van verkeersveiligheid;
- g. bijhouden Regionale Verkeersmilieukaart;
- h. uitvoering provinciaal fietsplan;
- i. uitvoering Meerjarenplan verkeersveiligheid 2008-2010;
- j. uitvoering maatregelen Dynamische Verkeersmanagement.

Hoe gaan we dit meten? (meetbare resultaten)

1. ondertekende overeenkomsten met Rijk en provincie (met daarin onomkeerbare afspraken over realisatie infrastructuurprojecten);
2. besluit toekenning middelen uit Regionaal investeringsfonds aan RijnlandRoute en RijnGouwelijn;
3. afgeronde projecten 2010 uit het uitvoeringsprogramma RVVP (onder andere fiets)
4. gegeven lessen verkeersonderwijs op basisscholen in de regio
5. afgeronde infrastructuuringrepen verkeersveiligheid uit het Meerjarenplan verkeersveiligheid 2008-2010 ;
6. uitgevoerde 'quick wins' in het openbaar vervoer (o.a. verbeterde reisinformatie en opheffing doorstromingsknelpunten bij aantal bestaande buslijnen);
7. uitvoering projecten Dynamisch Verkeersmanagement;
8. advies DB aan prov. ZH over aanbesteding OV in de regio;
9. definitieve, unanieme tracékeuze RijnlandRoute in 2010 (samen met provincie)
10. uitvoeringsafspraken RijnGouwelijn rijk-provincie-regio-gemeenten

Wie zijn de deelnemers en wie gaat wat doen?

- Regio Holland Rijnland	activiteiten 1 t/m 10
- De twaalf Holland Rijnland-gemeenten	activiteiten 3 t/m 10
- Rijk	activiteiten 1, 3, 7, 9, 10
- Provincie Zuid-Holland	activiteit 1,3, 5 t/m 10

Wat gaat het kosten?

De volgende projecten vallen onder dit deelprogramma:

- Uitvoering programma dynamische verkeersmaatregelen
- Regionaal Investeringsfonds
- Regionale Verkeersmilieukaart
- Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
- Uitvoering Meerjarenplan verkeersveiligheid
- OV Visie
- RijnlandRoute, Noordelijke Ontsluiting Greenport
- RijnGouwelijn, verkenning openbaar vervoer bollenstreek-Schiphol/Amsterdam
- Coördinatie Brede Doel Uitkering

Financiën

	Rekening 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Regionale taak						
Indirecte kosten	188.638	275.450	188.600	194.550	197.390	200.270
Projectkosten	551.905	321.770	610.650	619.570	628.610	637.790
Totaal lasten	740.543	597.220	799.250	814.120	826.000	838.060
Directe baten	238.000	92.790	287.940	292.140	296.410	300.740
Bijdrage gemeenten	502.543	504.430	511.310	521.980	529.590	537.320
Plustaak						
Indirecte kosten	138.073	64.800	62.600	64.520	65.460	66.420
Projectkosten	1.172.969	1.192.370	1.235.100	1.253.130	1.271.430	1.289.990
Totaal lasten	1.311.042	1.257.170	1.297.700	1.317.650	1.336.890	1.356.410
Directe baten	1.075.904	612.000	452.000	452.000	452.000	452.000
Bijdrage gemeenten	235.138	645.170	845.700	865.650	884.890	904.410

Besteding aantal uren
Holland Rijnland
Deelnemende gemeenten

Begroting 2009	Begroting 2010
3.223	2.353